

Varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden ajatuksia alaansa liittyvästä uutisoinnista

Samuli Ranta & Sara Sintonen

Viittausohje:

Ranta, S., & Sintonen, S. (2023). Varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden ajatuksia alaansa liittyvästä uutisoinnista. *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti, tulossa*. <https://doi.org/10.33352/prlg.121813>

To cite this article:

Ranta, S., & Sintonen, S. (2023). Varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden ajatuksia alaansa liittyvästä uutisoinnista. [Early childhood education teacher students' views about news related to their field]. *Prologi – Journal of Communication and Social Interaction, forthcoming*. <https://doi.org/10.33352/prlg.121813>

Prologi

– Viestinnän ja vuorovaikutuksen
tieteellinen aikakauslehti

journal.fi/prologi/

ruotsiksi: Prologi – Tidskrift för Kommunikation och Social Interaktion
englanniksi: Prologi – Journal of Communication and Social Interaction

Julkaisija: Prologos ry.

Avoin julkaisu / Open Access
ISSN 2342-3684 / verkko
ISSN 1795-7613 / painettu versio

Artikkeli

---

*Prologi, 19(2)**tulossa*<https://doi.org/10.33352/prlg.121813>

Varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden ajatuksia alaansa liittyvästä uutisoinnista

Samuli Ranta

KT, yliopistotutkija

Filosofinen tiedekunta, Soveltavan kasvatustieteen
ja opettajankoulutuksen osasto

Itä-Suomen yliopisto

samuli.ranta@uef.fi

Sara Sintonen

professori (ma.)

Kasvatustieteiden tiedekunta

Turun yliopisto

sara.sintonen@utu.fi

vastaanotettu 16.9.2022 / hyväksytty 26.6.2023 / julkaistu 17.8.2023

Tiivistelmä

Selvitämme tässä tutkimuksessa, miten varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat median uutisoinnin vaikuttavan heidän omiin käsityksiinsä sekä yleiseen mielikuvaan varhaiskasvatusalasta. Keräsimme aineiston verkkokyselylomakkeella, jolla saimme vastauksia 105 varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijalta kuudesta yliopistosta eri puolilta Suomea. Fenomenografista lähestymistapaa hyödyntäen tutkimme opiskelijoiden kokemuksia alaan liittyvästä uutisoinnista, heidän suhtautumistaan siihen sekä median uutisoinnin vaikutusta alavalintaan ja työelämään orientoitumiseen. Tutkimuksen tulosten mukaan median uutisointi koetaan merkityksellisenä ja siitä heijastuu niin kielteisiä kuin myönteisiäkin asioita. Opettajaopiskelijat kokivat uutisoinnin merkityksen tärkeänä, sillä asiat voivat muuttua paremmiksi niiden esiin nostamisen myötä. He kuitenkin kokevat, että median uutisointi on hyvin negatiivissävytteistä. Opiskelijat esimerkiksi pohtivat negatiivisen uutisoinnin herättämää huolta lasten vanhemmissa. Uutisointi vaikuttaa osaltaan opiskelijoiden ja muiden ihmisten ajatuksiin varhaiskasvatusalasta, alalle hakeutumisesta ja sillä työskentelemisestä. Tutkimuksemme mukaan medially on näin ollen vaikutusta opiskelijoiden käsityksiin, ja pidämme tätä toistaiseksi vielä suhteellisen tutkimatonta ilmiötä yhteiskunnallisesti merkittävänä.

ASIASANAT: fenomenografia, media, opiskelija, opettajankoulutus, uutisointi, varhaiskasvatus

Johdanto

Varhaiskasvatusalan tilanne puhuttaa tällä hetkellä niin mediassa kuin median ulkopuolellakin. Suomalainen varhaiskasvatus on ollut poikkeuksellisen vahvassa muutosprosessissa vuodesta 2013 alkaen, kun silloisella termillä kutsuttu ”päivähoito” siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen ja toiminta nimettiin varhaiskasvatukseksi (ks. Ranta ym., 2021). Muutosprosessi ja myös nimikkeen muutos ovat tuottaneet paljon mediapuhetta varhaiskasvatuksesta. Erityisesti viime vuosien median uutisoinnissa on näkynyt myös varhaiskasvatuskentän nykytilanne, etenkin sitä koetteleva työntekijäpula, työn kuormittavuus ja matalapalkkaisuus sekä esimerkiksi yksityistämiseen liittyvät epäkohdat.

Varhaiskasvatukseen liittyvää mediapuhetta ja median uutisointia alasta ei ole Suomessa juurikaan tutkittu, eikä varsinkaan siitä näkökulmasta, miltä mediapuhe näyttyy tietyn yleisöjoukon, tässä tapauksessa yliopistojen opettajaopiskelijoiden, silmissä. On tärkeä selvittää, miten opettajaksi opiskelevat kokevat median uutisoinnin alalla, joka on muutenkin merkittävän muutosprosessin kourissa. Se, millaisena jokin tietty ala näyttyy mediapuheessa, on myös yhteiskunnallisesti merkittävä erityisesti aloilla, jotka liittyvät yhteiskunnan perustoimintoihin.

Tiedotusvälineillä ja uutisoinnilla on merkitystä sen kannalta, miten yhteiskunnan eri ilmiötä ymmärretään ja koetaan. Tutkimukset ovat osoittaneet, että ihmiset ovat erityisen alttiita hyväksymään tietoa, joka vahvistaa heidän jo olemassa olevia uskomuksiaan. Tätä ilmiötä kutsutaan vahvistusharhaksi (ks. esim. Zimmer ym., 2019). Esimerkiksi varhaiskasvatuksen osalta ongelmia korostava uutisointi (esim. Mattila, 2019; Peltomäki & Rantanen, 2021) voi

lisätä negatiivista käsitystä koko alasta ja sen tilasta, mikä voi johtaa vahvistusharhaan. Tämä puolestaan voi vaikuttaa alalla toimivien sitoutuneisuuteen, alaa opiskelevien haluun pysyä alalla ja myös opiskelemaan hakeutuvien käsi-tyksiin alasta.

Sintonen ja Onnismaa (2020) ovat analysoineet Twitterissä keväällä 2019 käytyä keskustelua varhaiskasvatuksesta ja havainneet, että varhaiskasvatus käsitetään institutionalisoituneena, yhteiskunnan lähes mekanisoituna palvelutuotantona, jossa laatu taataan resurssien, lainsäädännön ja valvonnan kautta. He korostavat, että on syytä pohtia ilmiön merkitystä etenkin, kun tiedetään mediapuheen vaikuttavan ihmisten asenteisiin, käsityksiin ja ymmärrykseen erilaisista ilmiöistä. He myös muistuttavat, että näin ollen myös se, mitä ei nosteta esille, vaikuttaa. Toisin sanoen, kun varhaiskasvatuksesta puhutaan ainoastaan palvelutuotantona ja puhetta ylläpidetään vain tiettyjen toimijoiden toimesta, jää monia tärkeitä näkökulmia ja alaan liittyvien muiden asiantuntijoiden ja esimerkiksi lasten ja heidän perheidensä ääni lähes kuulumattomiin.

Yleisesti voidaan siten todeta, että median ylläpitämää vahvaa vaikutelmaa jostakin asiasta on vaikea muuttaa (esim. Pavelka, 2014). Varhaiskasvatukseen median uutisoinnissa liitetyt ongelmat voivat olla jonkun työntekijän tai huoltajan todellisuutta; samat ongelmat ja haasteet eivät välttämättä ole valtakunnallisia, kunnallisia tai edes yksikkökohtaisia. Myös Repo ym. (2019) tuovat esille kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen arviointiraportissa, että varhaiskasvatuksen laatu vaihtelee. Heikkouksia havaittiin erityisesti alle kolmevuotiaiden pedagogiikassa sekä taito- ja taidekasvatuksen ja lukutaidon valmiuksia vahvistavan toiminnan sisällöissä. Arviointiraportissa todetaan, että varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden

implementoinnissa on eroja, eivätkä sisällölliset tavoitteet kaikkialla toteudu perusteiden edellyttämällä tavalla. Digitaalisen murroksen myötä yleisön mediakäyttäytyminen on myös muuttunut. Tänä päivänä yleisö voi hakea monipuolisesti tietoa eri uutislähteistä ja seurata uutisia reaaliajassa (Hellman, 2022). Tämä voi kuitenkin johtaa siihen, että lukijan on vaikeaa hahmottaa, mitkä varhaiskasvatusta koskevat ongelmat ovat paikallisia ja mitkä valtakunnallisia.

Muutoksen kourissa oleva varhaiskasvatus

Päivähoidon hallinnonala siirrettiin vuonna 2013 sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön, ja samalla palvelun nimi muutettiin varhaiskasvatukseksi. Valtionhallinnon taholta nimenmuutosta perusteltiin erityisesti sillä, että päivähoito nähtiin huoltajien oikeutena, kun taas varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsen oikeuksia (ks. Ranta ym., 2021). Tämän myötä varhaiskasvatuksen tavoitteet muuttuivat sivistyksellisiksi, ja sitä määritellään nyt suunnitelmallisena ja tavoitteellisena lapsen kasvatuksena, opetuksena ja hoitona, jossa painotetaan erityisesti pedagogiikkaa (laki 540/2018).

Pedagogiikan merkityksen korostuminen toi esiin varhaiskasvatuksen opettajien keskeisen roolin opetuksen ja pedagogiikan asiantuntijoina. Heidän tehtävänä on opettaa lapsille tärkeitä taitoja ja herättää heidän kiinnostuksensa oppimiseen (ks. Campbell Barr, 2019; Peterson ym., 2016). Muutosten myötä havaittiin, että melko harvalla varhaiskasvatuksen ammattilaisella oli erityistä varhaispedagogiikkaan ja didaktiikkaan keskittyvää koulutusta (ks. Alila ym., 2014). Varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen aloituspaikkojen määrä onkin kasvanut

nopeasti; esimerkiksi vuonna 2016 aloituspaikkoja oli 574, kun vuonna 2021 niitä oli jo yli 1000 (Opetus- ja kulttuuriministeriö [OKM], 2017; Tuhatplus, 2021).

Hallinnonalan siirrosta alkoi muutoksen aalto, joka johti päivähoitolain muuttamiseen 2015, velvoittavan ohjauskirjan – varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden – laatimiseen sekä useisiin lakipäivityksiin (esim. 540/2018; 1183/2021; 326/2022). Suurimpana muutoksena voidaan pitää vuonna 2018 asetettua varhaiskasvatustalakea, jossa määriteltiin muun muassa tulevat kelpoisuusehdot varhaiskasvatuksen henkilöstölle sekä vaadittava henkilöstörakenne. Lain valmistelussa (Varhaiskasvatustalakeuudistus, 2018) todettiin, että henkilöstön koulutuksia tulee selkiyttää, jotta moniammatillisuus tulee paremmin huomioituksi. Tämä tarkoitti uuden tehtävän, varhaiskasvatuksen sosionomin, luomista varhaiskasvatukseen. Lisäksi henkilöstön koulutustasoa nostettiin, ja tulevaisuudessa lapsiryhmässä tulee työskennellä vähintään kaksi korkeasti koulutettua henkilöä yhden sijaan. Nämä muutokset herättivät voimakasta keskustelua eri ammattiedustajatahoissa niin puolesta kuin vastaan (esim. Kuntaliitto, 2018; Lastentarhanopettajaliitto, 2018; SLaL, 2018; Talentia, 2018). Tämä on osaltaan kärjistänyt myös mediassa käytäviä keskusteluja.

1990-luvun lainsäädännön muutosten myötä luovuttiin kiinteistä lapsiryhmistä, ja lapsiryhmät alkoivat määräytyä suhdelukujen perusteella (ks. 239/1973; 806/1992). Suhdelukujen tulkitseminen mahdollisti kuntia ohjaamaan toimintaa taloudellisista lähtökohdista käsin (Kaukoluoto, 2011). Useissa selvityksissä on jälkikäteen osoitettu, että lapsimäärät ovat olleet suuria suhteessa henkilöstön määrään (ks. Pihlaja & Junttila, 2001; Ranta ym., 2018). Vuoden 2021 lakimuutos, jossa suhdelukujen pysyvyyt-

tä tarkennettiin, toi henkilöstön riittävyteen liittyvät haasteet myös huoltajille näkyviksi, kun henkilöstöpulasta johtuen lasta ei voinutkaan viedä varhaiskasvatukseen (esim. Tiainen, 2021).

Viime vuosina on myös yksityisen varhaiskasvatuksen pulmista ja ongelmista uutisoitu enenevässä määrin. Uutiskynnyksen ylittäviä aiheita ovat olleet yksityisten päiväkotien toiminnan lakkauttaminen taloudellisista vaikeuksista johtuen (esim. Kaura, 2021) sekä epäilykset lasten huonosta kohtelusta (esim. Mattila, 2019) ja liian vähäisistä resursseista (Mäntymaa ym., 2022). Vuonna 2021 opetus- ja kulttuuriministeriö tilasi selvityksen yksityisen varhaiskasvatuksen sääntelyyn liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä (ks. Tuori, 2021).

Viime vuosien muutokset ovat herättäneet hyvin voimakasta keskustelua varhaiskasvatuksen kentällä. Esimerkiksi syksyllä 2021 (1.9.–31.12.) pelkästään Helsingin Sanomissa oli 48 artikkelia varhaiskasvatuksesta, joista 20 oli mielipidekirjoituksia. Useat kirjoitukset pyrkivät tuomaan esille varhaiskasvatukseen liittyviä ongelmia ja haasteita tai vaativat lain muuttamista. Varhaiskasvatuksen ongelmien korostaminen tuntuukin olevan erityisesti vuoden 2021 ilmiö. Tällainen esimerkki on yli 18 000 seuraajaa kerännyt varhaiskasvatuksen ongelmiin keskittyvä Instagram-tili *Varhaiskasvatuksen kertomuksia*, joka herätti laajasti myös median huomion (esim. Oksanen, 2021; Peltomäki & Rantanen, 2021).

Vaikka keskusteluissa saattavat painottua varhaiskasvatukseen liittyvät ongelmat, on varhaiskasvatuksen todettu olevan merkityksellistä ja vaikuttavaa. Suomalaista tutkimusta varhaiskasvatuksen vaikuttavuudesta ovat tutkineet esimerkiksi Karhula ym. (2017), joiden mukaan varhaiskasvatukseen osallistuneiden

lasten ekonomisen asema sekä koulutustaso on aikuisena muita korkeampi (ks. myös Campbell & Ramey, 1994; Campbell ym., 2008). Erityisesti laadukkaana varhaiskasvatuksen on todettu hyödyttävän niitä lapsia, joiden sosioekonominen asema on heikko tai joilla on oppimisen pulmia. Tutkimusten mukaan laadukas varhaiskasvatus tasoittaa oppimiseroja lasten välillä ja vähentää erityisopetuksen tarvetta (esim. Melhuish ym., 2019). Tutkimusten mukaan varhainen tuki lasten oppimis- ja kehityshaasteisiin on tehokkaampaa ja taloudellisesti kannattavampaa kuin näiden ongelmien ratkaiseminen myöhemmin (Heckman, 2017).

Uutisointi käsityksiin ja mielipiteisiin vaikuttajana

Medialla on yhteiskunnallista valtaa, jolla on vaikutuksensa yleisen mielipiteen syntyyn ja kehittymiseen (Pinto ym., 2019). Erityisesti median uutisoinnilla voidaan vaikuttaa merkittävästi yksilöiden ja koko yhteiskunnan uskomuksiin ja asenteisiin (Bell & Dittmar, 2011; Kosho, 2016), koska uutisoinnilla tuotetaan todellisuutta, rakennetaan maailmaa ideologisesti ja jopa muokataan identiteettejä (Nieminen & Pantti, 2012). Sosiaalisen median nousun myötä uutisten nopeus ja levinneisyys ovat kasvaneet, mikä helpottaa tiedon leviämistä nopeasti ja laajasti mutta myös tuottaa yksilöllisempiä mediakuluttamisen muotoja (ks. Bowd, 2016; Westlund & Färdigh, 2015). Sosiaalinen media tarjoaa samalla perinteiselle medialla tietoa siitä, mitkä asiat herättävät ihmisissä tunteita, mahdollistaen näin tarkemmin kohdennetun uutisoinnin (McGregor, 2019). Vaikka median esittämällä uutisoinnilla voi olla positiivisia vaikutuksia, kuten tärkeiden asioiden tiedostamisen lisääminen ja perustellun keskustelun edistäminen, sillä voi myös olla kielteisiä vaikutuksia, kuten virheellisten tietojen leviäminen

ja hämmennyksen aiheuttaminen (ks. Sanborn & Harris, 2019). Siten ei ole aivan yhdentekevää, mistä asioista uutisoidaan ja miten eri asioista uutisissa kerrotaan.

Tutkimuksissa on tiedetty jo vuosikymmenien ajan, että media tarttuu herkästi aiheisiin, jotka puhuttelevat lukijoita erityisesti tunnetasolla. Median on tiedetty pureutuvan myös sellaisiin kiinnostavina pidettyihin aiheisiin, joista lukijoilla on jo jokin mielipide (Page ym., 1987; Pinto ym., 2019). Mikäli uutisissa käsitellään jotain tapahtumaa tai aihetta erityisen laajasti, yleisö todennäköisesti pitää sitä tärkeämpänä ja huomionarvoisempana (Pavelka, 2014). Sensaatiohakuinen ja vääristynyt uutisointi voi aiheuttaa hämmennystä ja levittää jopa virheellistä tietoa, mikä johtaa negatiivisiin asenteisiin ja uskomuksiin (Johnson, 2008). Lisäksi median tiedetään keskittyvän usein vain haitallisiin tapahtumiin tai ilmiöiden haittapuoliin, mikä voi johtaa näiden asioiden esiintyvyyden yliarviointiin ja vääristyneeseen käsitykseen todellisuudesta (Gerbner ym., 2002; VanderWeele & Brooks, 2020). Tämä voi vaikuttaa edelleen yleisöön lisäämällä ahdistusta tai edistämällä negatiivisia asenteita ja stereotyyppioita (ks. Sanborn & Harris, 2019). Median esittämä käsitys tapahtumasta voi myös erota tapahtuman todellisesta kulusta, mikä tuottaa vääristyneitä käsityksiä ja virheellistä informaatiota (Boomgaarden & De Vreese, 2007). Toisaalta median valtaa yleisön käsityksiin ja todellista roolia ilmiöihin vaikuttavana tekijänä on haastavaa osoittaa. Nykymedia on hyvin moniulotteinen ilmiö ja kansalaiset itsekin voivat tuottaa mitä erilaisimpia mediasisältöjä. Myöskään kansalaisia mediakuluttajina ja uutisten lukijoina ei tässä ajassa voi ajatella yhtenä joukkona, koska median käyttö on jakaantunut eri tavoin ja sosiaalisella medialla (jonne kuka tahansa voi itsekin tuottaa sisältöä) on oma vaikutuksensa (Matikainen, 2015; Westlund & Färdigh, 2015).

Median kautta muodostuneet käsitykset ja kansalaisten luottamus mediaa kohtaan ovat merkityksellisiä asioita (Brossard, 2013). Suomalaisen mediakuluttajien ilmaisemaa luottamusta erityisesti median uutisointia kohtaan tutkineet Ojala ja Matikainen (2022) toteavat, että suuret kansalliset uutismediat nauttivat keskimäärin laajaa luottamusta. Kuitenkin viimeisen kymmenen vuoden aikana kuluttajien luottamuksessa uutismedioita ja ylipäätään journalistisia instituutioita kohtaan on heidän mukaansa ollut havaittavissa pientä heikentymistä.

Medialukutaidon merkitys korostuukin yhä enemmän tänä päivänä. Medialukutaidolla on todettu olevan vaikutusta siihen, miten lukijat ymmärtävät uutisten aitouden (esim. Abbasi & Huang, 2020; Jones-Jang ym., 2021). Samalla kun kansalaiset ovat keskimäärin aikaisempaa skeptisempiä journalismin totuudenmukaisuutta ja tasapuolisuutta kohtaan, suhtautuvat he kuitenkin edelleen luottavaisemmin erityisesti uutismedian autonomiaan ja kykyyn tukea demokraattista keskustelua (Ojala & Matikainen, 2022; ks. myös Strömbäck ym., 2020).

Pitkäsen ja Niemen (2016) mukaan niin uutismediassa kuin ylipäätään mediakulttuurissa on 2000-luvulla myös lisääntynyt asiantuntijapuheen määrä. Erilaisia kommentteja ja haastatteluja antamalla myös tutkijat osallistuvat erilaisten poliittisten päätösten arvioimiseen, uutistapahtumien taustoittamiseen ja julkiseen keskusteluun. Myös kenen tahansa mahdollisuus tulla omine käsityksineen ja mielipiteineen esiin aikamme erilaisissa muodoissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa, on vaikuttanut koko mediamaiseman muutokseen ja viestinnän kenttään. Esimerkiksi monien ilmiöiden osalta sosiaalinen media tuottaa uutissisältöjä täydentäviä keskusteluja ja sisältöjen värittämistä (Nieminen & Pantti, 2012).

Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Tässä tutkimuksessa tavoitteenamme on selvittää, miten yliopistojen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat alaansa liittyvän viimeaikaisen median uutisoinnin, ja minkälaisia ajatuksia se heissä herättää. Keskitymme tutkimuksessa journalistisesti tuotettuun mediasisältöön, erityisesti uutisointiin varhaiskasvatusalasta.

Tutkimustehtävänäme on selvittää, miten varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat median uutisoinnin vaikuttavan heidän omiin käsityksiinsä varhaiskasvatusalasta sekä ylipäätään mielikuviin ja käsityksiin alasta. Olemme jakaneet tutkimustehtävän kolmeen tutkimuskysymykseen:

- 1) Millaisena varhaiskasvatukseen liittyvä median uutisointi näyttäytyy yliopiston opettajaopiskelijoiden näkökulmasta?
- 2) Miten varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat suhtautuvat median uutisointiin ja alasta mediassa käytävään keskusteluun?
- 3) Onko uutisointi opettajaopiskelijoiden oman arvion mukaan muuttanut heidän käsitystään alasta tai vaikuttanut alavalintaan ja työelämään orientoitumiseen?

Erilaisissa ja eri medioissa esiin nostettavilla uutisissällöillä tuotetaan todellisuutta ja muokataan mielipiteitä, sillä uutisiin luotetaan edelleen, ja ylipäätään mediapuheella tiedetään olevan vaikutusta ihmisten asenteisiin, käsityksiin ja ymmärrykseen erilaisista ilmiöistä. Täten on kiinnostavaa tutkia, miten erityisesti varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat uutisoinnin ja onko sillä vaikutusta esimerkiksi heidän omiin ajatuksiinsa alalla työskentelystä.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimusta varten laadimme verkkokyselylomakkeen, jossa keskityttiin varhaiskasvatuksen alaan liittyvän uutisoinnin ja uutisotsikoinnin opettajaopiskelijoissa herättämiin ajatuksiin ja näkemyksiin. Lähtökohtana lomakkeen laatimiseksi oli viimeaikainen varhaiskasvatusalaa koskeva uutisointi sekä huoli alan tulevaisuudesta, jonka heijastumia yliopistojen opettajaopiskelijoiden ajatuksiin selvitimme. Lomakkeessa oli sekä monivalintakysymyksiä että avovastausta edellyttäviä kysymyksiä.

Tavoitteena oli saada selville, mitä opettajaopiskelijat ajattelevat alaan liittyvästä median uutisoinnista ja miten se vaikuttaa heidän käsityksiinsä alalla työskentelystä. Kyselyssä oli kuusi avokysymystä sekä taustatieto- ja aineistokysymyksiä (ks. liite 1). Laadullinen kyselylomake tarjosi vastaajille vapauden vastata omin sanoin ja mahdollisuuden myös esimerkiksi ilmaista tunteitaan ilmiöön liittyen. Kyselyä testattiin etukäteen kahdella varhaiskasvatuksen maisterivaiheen opiskelijalla, joiden palautteen perusteella sitä muokattiin ennen varsinaista aineistokeruuta. Tässä tutkimuksessa olemme keskittyneet kyselylomakkeen kolmeen avokysymykseen, jotka ovat a) miten arvelet median luoman kuvan varhaiskasvatuksesta vaikuttavan ihmisten yleiseen käsitykseen siitä, b) mitä mieltä olet varhaiskasvatusta koskevasta uutisoinnista ylipäätään sekä c) onko viimeaikainen uutisointi vaikuttanut sinun ajatuksiisi työskennellä varhaiskasvatuksessa? Jos on, niin miten?

Saatuamme tutkimusluvut niiltä yliopistoilta, joissa järjestetään suomenkielistä varhaiskasvatuksen opettajakoulutusta, lähetimme kyselylomakkeen yhteyshenkilön kautta jaettavaksi varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoille. Kysely välitettiin opiskelijoille omien kontaktiverkostojemme kautta löytyneiden yliopistojen

opetus- tai hallintohenkilöstön avulla. Aineisto kerättiin aikavälillä 10.3–10.4.2022 ja kyselyyn vastasi 110 opiskelijaa kuudesta eri yliopistosta (Oulun yliopistosta 22 vastaajaa, Jyväskylän yliopistosta 3 vastaajaa, Tampereen yliopistosta 11 vastaajaa, Turun yliopistosta 13 vastaajaa, Itä-Suomen yliopistosta 23 vastaajaa ja Helsingin yliopistosta 38 vastaajaa). Opiskelijoista 51 oli aloittanut opintonsa vuosina 2021–2022

ja loput vuonna 2020 tai sitä ennen. Vastaajista 93 oli kandidaattiopiskelijoita ja 17 maisteriopiskelijoita. Osalla vastaajista oli alan työkokemusta, noin puolella vähemmän kuin kolme vuotta. Kuusitoista vastaajaa kertoi, ettei heillä ole lainkaan työkokemusta. Taustakysymysten perusteella vastaajista lähes kaikki (96,4 %) käyttivät uutismedioiden verkkosivuja tai sovelluksia viikoittain tai useammin, ja he kertoi-

Taulukko 1. Vastaajien taustatiedot

Yliopisto	Vastaajat
Oulun yliopisto	22
Jyväskylän yliopisto	3
Tampereen yliopisto	11
Turun yliopisto	13
Itä-Suomen yliopisto	23
Helsingin yliopisto	38
Aloitusvuosi	
2021–2022	51
2020 tai aiemmin	59
Opintotaso	
Kandidatinvaiheen opiskelijat	93
Maisterinvaiheen opiskelijat	17
Työkokemus	
Alle 3 vuotta	56
Yli 3 vuotta	38
Ei lainkaan	16

*Viisi vastaajaa ilmaisi, ettei seuraa varhaiskasvatukseen liittyvää uutisointia. Lopullinen aineisto koostui 105 vastauksesta.

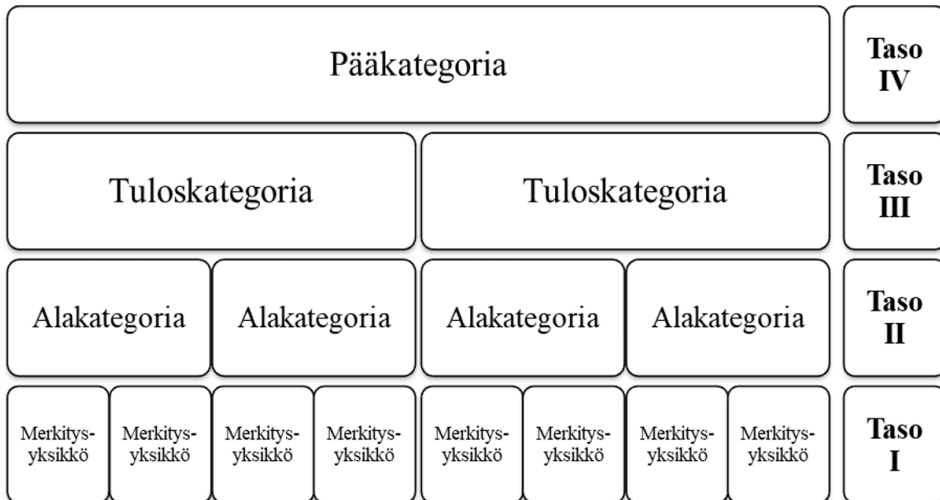

vat seuraavansa varhaiskasvatuksen uutisointia erityisesti näistä kanavista. Viisi vastaajaa ilmaisi, ettei seuraa varhaiskasvatukseen liittyvää uutisointia ollenkaan, joten nämä vastaajat karsiutuivat aineistostamme. Lopullinen aineisto koostui 105 opettajaopiskelijan vastauksista. Vastaajien taustatiedot on esitetty taulukossa 1.

Fenomenografinen analyysi

Hyödynsimme tutkimuksessamme fenomenografista analyysiä, jonka avulla selvitimme varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden kokemuksia median uutisoinnista asettamiemme tutkimuskysymysten mukaisesti. Fenomenografiassa tutkija ymmärtää, että ihmiset ymmärtävät ja kokevat asioita eri tavoin (Marton & Pong, 2005). Pyrkimyksenä fenomenografisessa tutkimuksessa on kuvata ilmiötä sellaisena kuin se ymmärretään ja koetaan sekä tarkastella ilmiötä kollektiivisesti (Richardson, 1999; Åkerlind, 2005). Tavoitteena on pyrkiä

esittämään edustava kokonaisuus erilaisista tavoista kokea tutkittava ilmiö (Järvinen & Järvinen, 2004). Tutkimusote sopii erityisesti tutkimukseen, jossa ollaan kiinnostuneita yksilöiden erilaisista tavoista kuvata, käsitteellistää ja kokea jokin tietty ilmiö (ks. Åkerlind, 2005). Fenomenografisen lähestymistavan avulla voimme tutkia opettajaopiskelijoiden erilaisia kokemuksia mediauutisoinnista ja niiden synnyttämistä käsityksistä. Fenomenografiassa kokemus voidaan ymmärtää subjektiivisena kokemuksena, jonka pohjalta yksilö luo käsityksensä jostain asiasta (ks. Marton & Pong, 2005; Åkerlind, 2005). Tulosten analysoinnissa olemme hyödyntäneet vertikaalista kategorisointitapaa. Vertikaalisessa tavassa kategoriat jäsennetään tyypillisesti jonkin määritellyn kriteerin pohjalta (ks. Uljens, 1989), joka tässä tutkimuksessa tarkoittaa merkitysyksiköiden esiintymismäärää aineistossa. Analyysissä noudatettiin Rannan (2020) aikaisemmin käyttämää 4 tason fenomenografisen analyysin mallia, joka on esitetty kuviossa 1.

Kuvio 1. Aineiston fenomenografisen analyysin kuvaus (ks. Ranta, 2020)

Analyyysin ensimmäisellä tasolla etsittiin aineistosta eroavia käsityksiä mediapuheen heijastumisista. Toisella tasolla pohdittiin, miten nämä käsitykset (merkitysüksiköt) linkittyvät toisiinsa ja luotiin niitä kuvaavia alakategorioita (ks. Yates ym., 2012). Analyyysin perustuessa vertikaaliseen kategorisointitapaan alakategorioiden sisältämät merkitysüksiköt laskettiin, ja mikäli alakategoriassa oli vain yksi sitä kuvaava merkitysüksikkö, tämä rajattiin analyyysin ulkopuolelle. Tämän vaiheen jälkeen tutkijat tapasivat ja keskustelivat yksityiskohtaisesti alakategorioista sekä niiden nimityksistä ja sisällöistä. Tässä vaiheessa alakategorioita vielä muokattiin täsmällisemmiksi, minkä jälkeen tutkijat yhdessä pohtien loivat tulos- ja pääkategoriat. Analyysi toteutettiin erikseen jokaiseen alakysymykseen ja aina edellä mainittuja vaiheita seuraten.

Tulokset

Opiskelijoiden kokemukset median uutisoinnista

Varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokivat, että varhaiskasvatusta koskevalla uutisoinnilla oli vaikutusta siihen, millainen mielikuva alasta muodostuu, ja sillä koettiin olevan vaikutus-

ta työn arvostukseen sekä toiminnan laatuun. Opiskelijat nimesivät niin myönteisiä kuin kielteisiä asioita median uutisointiin liittyen. Taulukossa 2 on esitelty ne kategoriat, jotka ilmentävät, millaisena median uutisointi näyttäytyy opettajaopiskelijoiden mietteissä.

Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden mukaan median uutisointi näyttäytyy yleistä alaan liittyvää mielikuvaa ja alan arvostusta heikentävänä ja huolta herättävänä. Opiskelijat toivat esille, että uutisoinnin perusteella alasta saa helposti kaaosmaisen kuvan, ja varhaiskasvatuksen merkitystä tai vaikuttavuutta saatetaan näin ollen kyseenalaistaa. Vastauksissa nousi esille, että työ varhaiskasvatuksessa näyttää uutisoinnin perusteella selviytymiseltä, eikä siellä olevilla työntekijöillä ole tarvittavaa pätevyyttä työskennellä alalla.

Vastausten perusteella uutisointi saattaa vaikuttaa myös alan houkuttelevuuteen vähentäen hakijoiden määrää. Osa vastaajista toi esille, että erityisesti sellaiset henkilöt, joilla ei ole kokemusta työskentelystä varhaiskasvatuksessa, saattavat saada jopa vääristyneen käsityksen alasta (esim. vastaaja 9). Osa taas huoletti, että uutisointi vaikuttaa työntekijöiden asenteisiin lisäten heidän väsymystään ja alalle koulutautuneiden alanvaihtoa (esim. vastaaja 38).

Taulukko 2. Vastaajien taustatiedot

Pääkategoria	Mielikuva alasta (58)	Työn arvostus (30)	Laatu ja toteutus (31)
Tuloskategoria negatiivinen	Heikentää mielikuvaa alasta (43)	Heikentää arvostusta (21)	Herättää huolta (23)
Tuloskategoria myönteinen	Lisää ymmärrystä (15)	Lisää arvostusta (9)	Edistää alaa (8)

Suluissa merkitysüksiköiden määrä

Moni saattaa säikähtää vakan puolta työllistäjänä. Ja töihin lähdetäisiin jo valmiiksi ärsyntyneenä ja väsyneenä. (Vastaaja 9)

Uutisointi lisää ihmisten alalta vaihtoa koska he alkavat ajatella, ettei alassa ole 'järkeä' koska tilanne on kaikkialla niin huono. (Vastaaja 38)

Haasteeksi vastaajien keskuudessa koettiin, että negatiivisesti painottuneiden uutisten myötä varhaiskasvatuksen ongelmat vain korostuvat ja alan kuva muuttuu kokonaisuudessaan kielteiseksi. Opiskelijoiden mukaan uutisoinnissa korostetaan ongelmia, vaikka samat ongelmat eivät ilmene jokaisessa toimipaikassa. Opiskelijoita harmitti, ettei uutisointi tuo esille varhaiskasvatuksen vaikutuksia tai positiivisia asioita (esim. vastaaja 77; vastaaja 90).

Tämä on väärin, sillä se ei kaikkialla edes ole niin kuin lehdissä kirjoitetaan. (Vastaaja 77)

Kyllä se luo negatiivista kuvaa varhaiskasvatuksen tilanteesta, tekijöistä, työoloista ja taidoista. Ihmiset eivät tule tietoiseksi, mitä hyvää varhaiskasvatus tekee ja kuinka tärkeää se on. (Vastaaja 90)

Opiskelijoiden vastauksissa haasteeksi esitettiin myös se, että varhaiskasvatus käsitetään media-puheen perusteella liian usein ainoastaan huoltajien työssäkäynnin mahdollistajana ja lasten säilytyspaikkana, johon lapsi tuodaan töiden ajaksi. Uutisoinnin perusteella työntekijöiden toiminta päivän aikana on saattanut jäädä epämääräiseksi tai siitä ei edes ole oltu kiinnostuneita.

Toisaalta pienempi osa vastaajista ajatteli, että viimeaikainen uutisointi on voinut edistää ymmärrystä vallitsevasta tilanteesta lisäten jopa sen arvostusta. Vastaajat toivat esiin, kuinka uutisointi voi lisätä ymmärrystä erityisesti alan

työntekijöitä kohtaan ja laajentaa myös käsitystä siitä, mitä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan.

Osa opiskelijoista puolestaan koki, että uutisointi saattaa lisätä myös alan arvostusta, kun uutisoinnissa on annettu tietoa varhaiskasvatuksessa toteutettavasta toiminnasta ja sen merkityksestä. He kokivat, että ymmärrys heidän tulevaa työtään kohtaan on lisääntynyt ja tällä saattaa olla myös myönteisiä vaikutuksia hakeutua opiskelemaan varhaiskasvatuksessa toimiviin tehtäviin (esim. vastaaja 41).

Tämä varmasti edesauttaa esim. nuoria kiinnostumaan alasta enemmän. (Vastaaja 41)

Opiskelijat uskoivat, että median uutisointi luo realistista kuvaa alasta tuoden esille myös ongelmia, joihin tulee puuttua. Uutisoinnin uskottiin välittävän päättäjille ja huoltajille viestiä siitä, mitä varhaiskasvatukselta voidaan edellyttää ja mitä toiminnalta voidaan vaatia. Tällä toivottiin olevan myönteinen vaikutus, koska se luo vastaajien mukaan painetta resursoida varhaiskasvatukseen nykyistä enemmän (esim. vastaaja 61). Opiskelijat toivoivat, että päätöksissä korostuisi tahto parantaa lapsen asemaa.

Arvelen myös vanhempien olevan valppaampia kuin aiemmin lapsensa saaman laadun suhteen ja olevan tiedon lisääntyessä myös valmiimpia toimimaan laadun puolesta vaatiessa sitä (Vastaaja 61)

Opiskelijoiden mukaan median uutisoinnissa työntekijöiden ammattitaitoa kuvataan vähätellen tai alentavasti. He kokivat, että erityisesti opettajien roolia ja merkitystä ei ymmärretä. Opiskelijoiden mukaan varhaiskasvatuksen uutisoinnissa korostuivat hoidolliset piirteet ja uutisoinnin perusteella syntyy vaikutelma, että kuka tahansa voisi tehdä heidän työtään. Opiskelijat kokivat, että koulutuksen, erityises-

ti yliopistokoulutuksen, merkitystä vähätellään (esim. vastaaja 80; vastaaja 103).

Ajatellaan, että varhaiskasvatuksessa 'vain' leikitään päivät, mutta ei tiedetä, mikä merkitys leikillä on ja mitä taitoja leikin kautta opitaan. Käsitys on, että miksi leikin valvomisesta tulisi maksaa enemmän. (Vastaaja 80)

Varhaiskasvatuksesta on pitkään ollut kuva, että 'kuka tahansa osaa hoitaa lapsia' ja media on tiettyllä tavalla ruokkinut tätä kuvaa. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden todellisesta palkkauksesta vs. työn vastuullisuus jne. ei ole annettu realistista kuvaa. (Vastaaja 103)

Myös mediassa esiin nostettujen asioiden ristiriitaisuus mietitytti opiskelijoita. Vastauksissa tuli esimerkiksi ilmi, että uutisointi korostaa joko kotihoidon tai varhaiskasvatuksen erinomaisuutta aiheuttaen vastakkainasettelua varhaiskasvatuksen ja kotihoidon välille. Uutisointi saattaa aiheuttaa myös huoltajissa ristiriitaisia tunteita sekä epävarmuutta omasta vanhemmuudestaan. Opiskelijat kokivatkin ongelmalliseksi sen, ettei kotihoitoa ja varhaiskasvatusta nähty toisiaan tukevinä muotoina lapselle.

Opiskelijoiden mukaan mediapuhe voi erityisesti huoltajille näyttäytyä pelottavana. Esimerkiksi vastaaja 36 kertoi, että uutisoinnista johtuen hän ei itse välttämättä uskaltaisi viedä

omaa lasta päiväkotiin, koska tilanne vaikuttaa kauhistuttavalta. Osa opiskelijoista pohti myös, miltä huoltajista saattaisi tuntua lukea uutisia ongelmista, jotka koskevat oman lapsen päiväkotiä. Opiskelijoiden vastausten mukaan uutisointi voikin vähentää varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää.

Äitinä on luultavasti pelottava lukea uutisia, jossa oman lapsen päiväkodista uutisoidaan. (Vastaaja 36)

Opiskelijoiden suhtautuminen uutisointiin

Opiskelijoiden suhtautumista median uutisointiin ilmensi tutkimuksemme perusteella kaksi pääkategoriaa, jotka jakautuivat varsin tasaisesti. Opiskelijoiden suhtautuminen näyttäytyi negatiivisten ja positiivisten kuvausten kautta. Erityisesti negatiivinen suhtautuminen uutisointia kohtaan oli tunnepitoista, kun taas positiivinen suhtautuminen oli rakentavaa tai optimistista. Opiskelijat saattoivat vastauksissaan tuoda niin negatiivisia kuin positiivisiakin asioita esille. Kategoriat on esitelty taulukossa 3.

Opiskelijat kokivat, että uutisointi painottuu hyvin vahvasti ongelmiin ja negatiivisiin asioihin. Vastaajat kaipaisivat enemmän tasapainoa uutisointiin lisäämällä sellaisia uutisia, joissa varhaiskasvatuksesta puhutaan myönteiseen

Taulukko 3. Opettajaopiskelijoiden suhtautuminen median uutisointiin

Pääkategoria	Negatiivinen (63)		Positiivinen (65)
Tuloskategoria	Kriittinen (44)	Pessimistinen (9)	Kokee tarpeelliseksi (54)
	Ahdistunut (8)	Huolestunut (4)	Toiveikas (11)

Suluissa merkitysyksiköiden määrä

sävyyn. Varhaiskasvatukseen liittyvät tutkimustulokset ja positiiviset asiat, kuten työ lasten ja perheiden eteen, jäävät helposti muun uutisoinnin varjoon tai niille ei löydy palstatilaa.

Opiskelijoiden mukaan varhaiskasvatuksessa on tapahtunut paljon myönteistä kehitystä viime vuosina ja tämä uhkaa jäädä muun uutisoinnin varjoon. Uutisointi saattaakin luoda vääristynyttä kuvaa varhaiskasvatuksesta. Vastaajan 74 mukaan varhaiskasvatuksessa tapahtuu päivittäin myönteisiä asioita, kuten oppimista, mikä unohtuu helposti uutisista. Opiskelijat kuvasivat vastauksissaan, että uutisissa voi myös ilmetä suoranaisia virheitä, jotka aiheuttavat vääriä tulkintoja toiminnasta.

Paljon positiivisia asioita jää uutisissa kertomatta, esim. pedagogista toimintaa ja oppimista kuitenkin tapahtuu päivittäin varhaiskasvatuksessa. (Vastaaja 74)

Osa opiskelijoista kertoi, että heille viestitään alasta eri suunnilta hyvin eri tavoin. Koulutuksen myötä muodostunut kuva varhaiskasvatuksesta ja yliopiston opetushenkilöstön näkemykset eroavat osin siitä, millaisen kuvan media antaa esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajuudesta (esim. vastaaja 34). Opiskelijat olivatkin jokseenkin hämillään viestien ristiriitaisuudesta ja turhautuneita siihen, ettei median uutisoinnista huolimatta ongelmia ole pystytty ratkaisemaan tai niitä ei ole aktiivisesti pyritty korjaamaan.

Opiskelijana on hurja lukea alasta, joka on kuin uppoava laiva ja samaan aikaan lehtorit kuvailevat alaa aivan eri tavalla. Osalla lehtoreista on aivan vääristynyt kuva alasta ja siitä mitä päiväkodissa tapahtuu. (Vastaaja 34)

Osa opiskelijoista kertoi välttelevänsä alasta kertovien uutisten lukemista, jotta eivät ahdis-

tuisi liikaa. Uutisoinnin uskottiin myös lisäävän henkilöstön työkuormaa ja pahentavan työoloja. Myös ajatukset opinnoista ja valmistumisesta varhaiskasvatuksen opettajaksi olivat saattaneet muuttua (esim. vastaaja 2).

Uutisointi alaa aloittavana opiskelijana tuntui ahdistavalta ja kamalaltakin, tuntui että olen tekevässä suuren virheen. (Vastaaja 2)

Opiskelijat kokivat, että vaikka uutisoinnissa korostuu negatiivisuus ja varhaiskasvatukseen liittyvät ongelmat, on tärkeää, että alasta uutisoidaan. Yli puolet kyselyymme vastanneista opiskelijoista koki median uutisoinnin varhaiskasvatuksesta tarpeellisena. Vastanneiden mukaan oli tärkeää, että ongelmista puhutaan ja niitä tuodaan aktiivisesti esille. Esimerkiksi vastaaja 7 korosti, että ongelmat ovat olleet tiedossa jo pitkään, mutta niitä ei ole pyritty ratkaisemaan, vaan työntekijät ovat oppineet elämään niiden kanssa. Vastauksissa tuotiin esille, että ongelmien tuominen esiin edesauttaa niiden korjaamista ja voi johtaa positiivisiin muutoksiin.

Erittäin hyvä, että alalla kauan vallinnut hiljaisuus vihdoinkin rikotaan ja sille työlle annetaan arvostusta ja vaaditaan muutoksia. Liian kauan ollaan vaan 'sopeuduttu' ja 'selvitty'. (Vastaaja 7)

Median uutisointia seuraamalla opiskelijat pystyivät ymmärtämään paremmin muiden paikkakuntien tilanteita ja laajemmin omaa työkenttäänsä. Osa opiskelijoista kertoi suhtautuvansa uutisointiin mielenkiinnolla ja koki tarpeellisena, että varhaiskasvatuksesta uutisoidaan myös myönteiseen sävyyn (esim. vastaaja 84). Asiantuntijoiden puheenvuoroja pidettiin arvossa, ja niitä myös toivottiin enemmän. Myös laajempi yhteiskunnallinen näkemys naisten tulotasosta ja naisvaltaisten alojen palkkauksesta tuotiin esille.

Varhaiskasvatus koskettaa isoa osaa yhteiskunnasta, joten se on tärkeää. Sen kautta voidaan parantaa asioita. Tietenkin on harmillista, että tulee esiin paljon negatiivista. Koen sen kuitenkin tärkeänä, jotta tilanne saadaan korjattua (viimein). (Vastaaja 84)

Uutisointi herätti opiskelijoissa myös toiveikkuutta. Opiskelijat toivoivat median uutisoinnin ja ongelmien esiin tuonnin aiheuttavan kunnille painetta ja näin ollen johtavan ongelmien korjaamiseen. Osa opiskelijoista kertoi, että jo nyt on tapahtunut myönteisiä asioita ja osa kunnista on lähtenyt korjaamaan varhaiskasvatuksessa ilmeneviä vaikeuksia. Myönteisten uutisten puolestaan kuvattiin lisäävän innostusta alaa kohtaan. Vaikka työntekijäpula huoletti, niin iloa toivat alan hyvät työllistymismahdollisuudet.

Uutisoinnin vaikutukset opiskelijoiden omiin ajatuksiin alasta

Hieman yli sadan vastaajan joukosta 22 totesi, ettei uutisointi ole vaikuttanut millään tavallaan heidän ajatuksiinsa alaa kohtaan. Osa vastaajista kommentoi, että he ovat tienneet jo silloin, kun lähtivät opiskelemaan varhaiskasvatuksen opettajaksi, millaisia haasteita työhön liittyy ja millaiset tekijät toimintaan vaikuttavat. Vas-

taajista kolme myös kertoi, ettei ole missään vaiheessa aikonutkaan työskennellä tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen opettajana. Kaksitoista vastaajaa totesi, että uutisointi on lisännyt heidän kiinnostustaan alaa kohtaan. Pääosa vastaajista (69) koki, että median uutisointi on vaikuttanut negatiivisesti heidän ajatuksiinsa työskennellä varhaiskasvatuksen opettajana. Opiskelijat saattoivat kuvata negatiivista vaikutusta usealla eri tavalla. Median uutisoinnin vaikutuksia opiskelijoiden ajatuksiin ilmentävät kategoriat ovat kuvattuina taulukossa 4.

Opiskelijoiden vastauksissa nousi esille huoli alan kuormittavuudesta. Vastauksissa nousi esille pettymys, että se ala ja työ, johon he olivat itse halunneet hakeutua, vaikutti median uutisoinnin valossa liian kuormittavalta työympäristöltä. Vastauksissaan opiskelijat pohtivat, että johtaako työskentely varhaiskasvatuksen opettajana loppuunpalamiseen tai millaisia vaikutuksia työnteolla on heidän hyvinvointiinsa (esim. vastaaja 101). Opiskelijoiden mukaan työskentely median uutisoinnin kuvaamissa olosuhteissa ei houkuttele, ja se saattoi heidät pohtimaan jopa omien voimavarojensa riittävyyttä. Huolenaiheina olivat erityisesti sijaisten ja pätevän henkilöstön saatavuus sekä liian suuret ryhmäkoot.

Taulukko 4. Median uutisoinnin vaikutukset opiskelijoiden ajatuksiin

Pääkategoria	Negatiivinen vaikutus (84)		Positiivinen vaikutus (12)	
Tuloskategoria	Omien voimavarojen riittävyys (28)	Alan houkuttelevuus (22)	Halu auttaa (7)	Arvostus noussut (5)
	Ahdistus (18)	Riittämättömät korvaukset (15)		

Suluissa merkitysyksiköiden määrä

Olen ollut varhaiskasvatuksen työntekijä 32-vuotta. Olen kyllä miettinyt, että jaksanko tulevaisuudessa työskennellä ammatissa, jossa työnantaja vaatii koko ajan joustamista. (Vastaaja 101)

Opiskelijoiden vastauksissa nousivat myös esille työnantajien mahdollisuudet vaikuttaa työhön ja sen vetovoimaan. Sellaisia työnantajia ja päiväkoteja arvostettiin, joissa oli kiinnitetty huomioita työoloihin ja huomioitu sellaisia ongelmakohtia, joita nimenomaan uutisissa oli tuotu esille. Uutisointi oli vastausten perusteella lisännyt jonkin verran opiskelijoiden vaatimustasoa ja käsitystä siitä, mitä he voivat vaatia tulevalta työpaikaltaan ja työnantajaltaan (esim. vastaaja 33).

Uutisten lukeminen on vahvistanut ajatustani siitä, etten tulevaisuudessa ensimmäiseksi ainakaan hakeutuisi isoihin kasvukeskuksiin töihin oman työhyvinvointini vuoksi. (Vastaaja 33)

Uutisointi alan ongelmista on herkistänyt osaa opiskelijoista huomaamaan alan ongelmia entistä helpommin. Osa vastaajista kertoi, että heidän omat huonot kokemuksensa ovat vahvistuneet uutisoinnin myötä tai että he reagoivat haasteisiin voimakkaammin (esim. vastaaja 23). Opiskelijat kuvasivatkin, että median uutisointi on vaikuttanut heidän ajatuksiinsa työskennellä varhaiskasvatuksen opettajana. Vastausten mukaan nimenomaan uutisoinnilla on ollut vaikutusta opiskelijoiden aikomuksiin hakeutua työskentelemään varhaiskasvatuksen opettajana tulevaisuudessa. Osa opiskelijoista kertoi työskentelevänsä jo päiväkodissa, mutta he empivät, aikovatko palata enää omaan työpaikkaansa.

Uutisoinnin valossa tilanne oli jotenkin järkyttävämpi ja tavallaan todisti negatiivisen uutisoinnin todeksi. (Vastaaja 23)

Uutisointi oli herättänyt ajatuksia myös varhaiskasvatuksen opettajien palkasta ja lomista. Opiskelijoiden mukaan palkkaus ei vastaa koulutustasoa, vaatimuksia ja vastuita, joita varhaiskasvatuksen opettajalta edellytetään (esim. vastaaja 64). Osa vastaajista kertoi hakeutuvansa mieluummin muunlaisiin tai tehtäviin. Opiskelijoiden mukaan perusopetus kiinnosti varhaiskasvatusta enemmän lomien ja parempien ansioiden vuoksi.

Palkkauksen vuoksi menen mieluummin myyjäksi kuin varhaiskasvatuksen opettajaksi. (Vastaaja 64)

Uutisointi tuntui osasta opiskelijoista myös ahdistavalta ja saattoi herättää epävarmuutta tai pelkoa. Opiskelijat kuvasivat, että heitä ahdistaa mennä päiväkotiin töihin, jos he joutuvat kohtaamaan sellaisia tilanteita, joista on uutisoitu. Opiskelijoita ahdistivat myös ajatukset siitä, että olivatko he valinneet väärän alan opiskella (esim. vastaaja 67). Opiskelijat kertoivat, että uutisointi oli vaikuttanut niin, etteivät he enää olleet varmoja, missä haluavat valmistumisensa jälkeen työskennellä vai aikovatko kouluttautua jollekin toiselle alalle. Uutiset olivat saaneet myös sellaisia opiskelijoita empimään, joilla oli aiempaa työkokemusta alalta.

Aiemmin todella innoissani tulevasta työurasta, nyt pelottaa. Kaduttaa myös ajoittain miksi tälle alalle lähdin, jos työolot ovat noin huonot. (Vastaaja 67)

Osa opiskelijoista kertoi, että uutisoinnista johtuen heidän kiinnostuksensa ja arvostuksensa alaa kohtaan oli kasvanut. Uutisointi oli saattanut herättää halun auttaa tai olla ratkaisemassa alan ongelmia. Opiskelijat kertoivat, että osaamiselle on kentällä tarvetta, ja he kokivat tärkeänä, että omalla osaamisellaan he pystyvät vaikuttamaan ja muuttamaan tilannetta parempaan suuntaan (esim. vastaaja 52). Ongelmien

tuominen esille auttaa heitä kehittämään omaa toimintaansa ja kiinnittämään vahvemmin huomioita mediassa esille tuotuihin epäkohtiin ja niiden korjaamiseen.

Koen että minulla on syvällisen muun alan ja johtamiskokemuksen varassa mahdollisuuksia ja kyky vaikuttaa alan epäkohtien ja johtamisen ongelmiin. (Vastaaja 52)

Yhteenveto

Tutkimuksessamme kysimme maamme eri yliopistoissa opiskelevien varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden käsityksiä median uutisoinnista: millaisena uutisointi näyttyy heille, miten he siihen suhtautuvat ja onko uutisointi vaikuttanut jotenkin heidän omiin ajatuksiinsa alaa kohtaan. Kyselyymme vastasi 110 varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijaa kuudesta eri yliopistosta. Vaikka tässä ajassa median uutisoinneilla ei ole samalla tavalla voimallista yhteiskunnallista, demokratiaa ja yleistä yhteiskunnallista hyvää edistävää vaikutusta kuin menneinä aikoina (ks. Nieminen, 2009), on tämän tutkimuksen valossa kiinnostavaa havaita, kuinka varhaiskasvatusalaa koskeva median uutisointi on pääpiirteisestä negatiivisesta sävystä huolimatta, tai juuri sen vuoksi, onnistunut herättämään osassa opiskelijoissa myös voimakasta halua alan kehittämiseen, halun ja tarpeen ryhtyä ikään kuin vastatoimiin.

Tutkimuksemme mukaan median uutisointi vahvistaa entuudestaan opettajaopiskelijoilla ollutta negatiivista kuvaa alasta. Kuten aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, voi median uutisoinnilla olla kielteisiä vaikutuksia (Boomgaarden & De Vreese, 2007; Sanborn & Harris, 2019). Opettajaopiskelijat kokivat jopa epäoikeudenmukaisena sen, että median negatiivinen keskittyminen ilmiöön tuottaa vä-

ristyneitä käsityksiä varhaiskasvatuksen arjesta ja todellisuudesta (vrt. Gerbner ym., 2002; VanderWeele & Brooks, 2020). Lisäksi opiskelijoiden vastauksissa painottui erityisesti huoli uutisoinnin kielteisistä vaikutuksista yleiseen mielipiteeseen: uutisoinnin pelättiin heikentävän arvostusta varhaiskasvatusalaa kohtaan sekä herättävän yleistä huolta alasta. Pienessä osassa vastauksia nähtiin kuitenkin asian toinen puoli: viimeaikainen runsas uutisointi ymmärrettiin myös myönteisenä ilmiönä, koska opettajaopiskelijat näkivät, että uutisointi ylipäätään voi myös laajentaa ihmisten käsitystä alasta sekä lisätä sen arvostusta.

Uutisoinnin usein negatiivisesta sävystä huolimatta opiskelijat kokivat uutisoinnin ylipäätään tarpeelliseksi: uutisoinnin ajateltiin herättävän myös toiveikkuutta toiminnan epäkohtien kehittämistä. Suuri osa vastaajista (51 %) toi kuitenkin esille sen, että uutisointi painottuu liian vahvasti negatiivisiin asioihin. Tämä opiskelijoiden kokemus on linjassa aiempien tutkimusten kanssa, joissa on tuotu esille negatiivisten asioiden runsaampaa raportointia median uutisoinnissa (ks. Gerbner ym., 2002; VanderWeele & Brooks, 2020). Opiskelijoiden huolena oli, että negatiivisten uutisten painotuksessa alalla tapahtuvat myönteiset asiat jäävät helposti huomaamatta eikä alasta muodostuva käsitys ole todenmukainen.

Valtaosa opettajaopiskelijoista kertoi, että uutisointi on vaikuttanut heidän ajatuksiinsa alaa kohtaan. Ainoastaan viidennes (21 %) vastaajista totesi, ettei uutisoinnilla ole ollut vaikutusta heidän suhtautumiseensa tulevaan ammattiinsa varhaiskasvatuksen opettajana. Kuten edellä totesimme, negatiivissävytteinen uutisointi voi aikaansaada myös ikään kuin vastareaktion ja lisätä halukkuutta toimia alan puolesta: opiskelijoista 12 % oli kokenut uutisoinnin lisäävän heidän halukkuuttaan suuntautua alalle ja olla

kehittämässä toimintaa. Kuitenkin tämän tutkimuksen perusteella huomattava osa vastaajista, yli kaksi kolmasosaa (67 %), koki, että uutisointi on vaikuttanut negatiivisesti heidän hakkuuteensa työskennellä varhaiskasvatuksen alalla. Tämä ilmeni muun muassa opettajaopiskelijoiden esiin tuomana huolena omasta työssä jaksamisestaan, uutisoinnin myötä vähentyneestä kiinnostuksestaan alaa kohtaan sekä median jatkuvasti muistuttamasta alan heikosta ansiotasosta. Pientä osaa opettajaopiskelijoita jopa ahdisti ajatus työelämään astumisesta tutkimuksessa saamiemme vastausten perusteella.

Tutkimuksen rajoitukset

On huomioitava, että tutkimus on toteutettu aikana, jolloin varhaiskasvatustyöhön on liittynyt paljon erilaisia muutoksia ja haasteita. Viimeisen vuoden aikana ovat olleet käsittelyssä varhaiskasvatustalakiin (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelmaan perusteisiin (Opetushallitus [OPH], 2022) tehdyt päivitykset ja tulevat muutokset. Varhaiskasvatukseen kohdistuva uutisointi on lisäksi poikkeuksellisen aktiivista, johon myös kevään 2022 sopimusneuvottelut ovat myötävaikuttaneet. Nämä voivat osaltaan vaikuttaa opettajaopiskelijoiden vastauksiin ja niiden painopisteisiin. Olemme tutkimuksemme keskittyneet opiskelijoiden kyselyssä ilmaisemiin käsityksiin, emmekä ole huomioineet erilaisten taustatekijöiden vaikutusta niihin. Jatkossa olisikin tärkeää tutkia, millaisia eroavaisuuksia opiskelijoiden median uutisointiin liittyvissä käsityksistä on löydettävissä suhteessa heidän omaiin taustoihinsa (esim. mediakuluttaminen, työkokemus). Samoin olisi kiinnostavaa tutkia paikallismedian uutisointia aiheesta eri puolilla Suomea ja verrata sitä esimerkiksi yliopistokaupungeittain. On myös huomioitava, että fenomenografisen tutkimuksen rajoituksiin liittyy haastateltavien kyky

pukea ajatuksiaan sanoiksi, mikä voi johtaa kielellisten ilmaisujen moninaisuuteen. Tämä voi tehdä tutkimuksen tulosten tulkinnasta haasteellista ja altistaa tutkimuksen virheille tai epätarkkuuksille (Anderberg ym., 2008). Myöskään tutkimuksessa käytetty kyselylomake ei mahdollista tarkentavien kysymysten esittämistä vastaajille.

Pohdinta ja johtopäätökset

Tämän tutkimuksen perusteella varhaiskasvatusalaa koskevalla median uutisoinnilla on vaikutusta eri puolilla Suomea opiskeleviin varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoihin, mikä on yhteiskunnallisesti merkittävä asia. Median uutisointi on ylipäättään ilmiö, jolla on yhteiskunnallista merkittävyyttä, vaikkakin erityisesti sosiaalisen median aikakaudella media-alan rajat ja prosessit ovat muuttuneet (Hellman, 2022; Pavelka, 2014). Esimerkiksi julkisen palvelun media joutuu alati tasapainoilemaan sosiaalisen median suhteen esimerkiksi arvokamppailuissa (Brossard, 2013; Niemi ym., 2021). Silti erityisesti median uutisointi on vielä alue, johon kansalaiset suhtautuvat luottavaisesti ja uskovat uutisoinnin mahdollisuuksiin demokraattisen keskustelun edistäjänä (Ojala & Matikainen, 2022). Varhaiskasvatusalan nykyisyyden ja tulevaisuuden näkökulmasta ei siten ole merkityksetöntä, miten alan opettajaopiskelijat kokevat alaansa koskevan uutisoinnin sekä minkälaista uskoa tai huolta se saa heissä aikaan. Tämän tutkimuksen perusteella ajatteleme, että esimerkiksi opettajankoulutuksissa olisi hyvä, että opiskelijoille tarjoutuu mahdollisuuksia keskusteluun mediassa esiin nostetuista varhaiskasvatussisällöistä sekä niiden herättämistä ajatuksista lukijoissa. Median uutisten tulkinta vaatii medialukutaitoa ja kriittistä ajattelua (Jones-Jang ym., 2021), ja näiden

taitojen kehittämisessä oppilaitokset ovat keskeisessä asemassa.

On ymmärrettävää, että harva haluaa työskennellä alalla tai hakeutua alalle, josta muodostuu julkisesti ja mediavälitteisesti voimakkaan negatiivinen mielikuva. Opettajaksi opiskelevat ovat monesti kiinnostuneita kehittämään alaansa, mikä näkyy myös tutkimuksissa, joissa on selvitetty opiskelijoiden sitoutumista alavaltansa. Esimerkiksi Kantosen ym. (2020) tutkimuksessa todetaan, että ammatinvalinnastaan varmat opiskelijat näyttävät olevan muita optimistisempia sen suhteen, miten varhaiskasvatuksen opettajuus nähdään ja kuinka sitä arvostetaan yhteiskunnassa. Tutkijoiden mukaan opettajankoulutuksen ja varhaiskasvatuksen kentän yhteisenä kehittämishaasteena voidaan pitää sitä, miten erityisesti ammatinvalinnastaan epävarmat opiskelijat saadaan luottamaan sekä omaan osaamiseensa että varhaiskasvatuksen tulevaisuuteen. Tässä valossa tämä tutkimus on osaltaan vastaus siihen, miten median uutisointi vaikuttaa alavaltannastaan epävarmojen ja omia kykyjään epäilevien opiskelijoiden käsityksiin, niitä kenties entisestäään negatiivisesti vahvistaen. Huolenaiheena on, että opiskelijat tulevat tulkinnoissaan toistelleeksi ilmiön negatiivisia puolia ja luovat tahtomattaan itselleen vääristynyttä kuvaa alasta, jota media kuvaa yksipuolisesti ja osin yksittäisten ihmisten tai tapausten varassa.

Median uutisoinnilla on vaikutusta varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden käsityksiin, eivätkä he tämän tutkimuksen perusteella juurikaan kyseenalaista uutisoinnin sisältöjä, mutta toisaalta he näkevät uutisoinnin kohdentuvan vain osaan varhaiskasvatusta koskevista asioista. Emme sinänsä väitä, että media on vastuussa opiskelijoiden käsityksistä varhaiskasvatusalasta tai ylipäätään yleisistä alaan liittyvistä mielikuvista, mutta median uutisoinnilla on tämän

tutkimuksen perusteella voimakas vaikutus käsityksiin ja ajatuksiin – ainakin opettajaksi opiskelevien osalta. Tutkimustulos vahvistaa aiempien tutkimusten havaintoja median roolia mielipiteiden ja asenteiden muokkaajana (Bell & Dittmar, 2011; Kosho, 2016) sekä korostaa medialukutaidon merkitystä nykypäivän yhteiskunnassa (esim. Abbasi & Huang, 2020; Jones-Jang ym., 2021).

Ongelmakohtien esilletuonti on tärkeää ja merkityksellistä, mikä nousee esille opettajaopiskelijoiden vastauksista. Samalla kuitenkin uutisoinnilla on kääntöpuolensa, joka luo negatiivista kuvaa varhaiskasvatusalasta työllistäjänä. Uutisoinnin voisikin näin ollen mieltää olevan kuin kaksiteräinen miekka, jonka opettajaopiskelijat kokevat olevan avainasemassa ongelmien korjaamisessa. Samalla kuitenkin heidän vastauksistaan käy ilmi, että se vaikuttaa voimakkaasti heidän kuvaansa alasta. Myös tutkijoina pidämme tärkeänä sitä, että media nostaa esille varhaiskasvatuksen alaa ja myös siihen liittyviä epäkohtia, mutta samalla haluamme tämän tutkimuksen valossa korostaa sisältöjen merkittävyyttä laaja-alaisemman käsitysten muodostumisessa. Koska suomalaiset kuitenkin edelleen pääosin luottavat median uutisointiin ja asiantuntijoihin, olisi tärkeää, että media mahdollistaisi monenlaisten äänten kuuluminen myös varhaiskasvatusalalta. Opettajankoulutuksen näkökulmasta ilmiön tiedostaminen on tärkeää, ja opettajaksi opiskeleville olisikin järjestettävä mahdollisuuksia keskustelemiseen uutisoinnin aiheuttamasta huolesta, sen nostattamista tunteista ja peloista sekä uutisoinnin yleiseen mielipiteeseen ja käsityksiin vaikuttavista arvostuksista. Myös lisää tutkimusta tästä aiheesta tarvitaan.

Asetukset ja lakiesitykset

- Asetus lasten päivähoitosta 239/1973.
- Asetus lasten päivähoitosta annetun asetuksen muuttamisesta 806/1992.
- Laki lasten päivähoitosta annetun lain muuttamisesta 580/2015.
- Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 1183/2021.
- Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 326/2022.
- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle varhaiskasvatuslaiksi 2018.
- Varhaiskasvatuslaki 540/2018.

Kirjallisuus

- Abbasi, N. A., & Huang, D. (2020). Digital media literacy: Social media use for news consumption among teenagers in Pakistan. *Global Media Journal*, 18(35), 1–7.
- Anderberg, E., Svensson, L., Alvegård, C., & Johansson, T. (2008). The epistemological role of language use in learning: A phenomenographic intentional-expressive approach. *Educational Research Review*, 3(1), 14–29. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2007.10.003>
- Bell, B. T., & Dittmar, H. (2011). Does media type matter? The role of identification in adolescent girls' media consumption and the impact of different thin-ideal media on body image. *Sex roles*, 65, 478–490.
- Boomgaarden, H. G., & De Vreese, C. H. (2007). Dramatic real-world events and public opinion dynamics: Media coverage and its impact on public reactions to an assassination. *International Journal of Public Opinion Research*, 19(3), 354–366. <https://doi.org/10.1093/ijpor/edm012>
- Bowd, K. (2016). Social media and news media: Building new publics or fragmenting audiences. Teoksessa M. Griffiths & K. Barbour (toim.), *Making publics, making places* (s. 129–144). University of Adelaide Press.
- Brossard, D. (2013). New media landscapes and the science information consumer. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 110 (supplement_3), 14096–14101. <https://doi.org/10.1073/pnas.1212744110>
- Campbell, F. A., & Ramey, C. T. (1994). Effects of early intervention on intellectual and academic achievement: a follow-up study of children from low-income families. *Child development*, 65(2), 684–698. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1994.tb00777.x>
- Campbell, F. A., Wasik, B. H., Pungello, E., Burchinal, M., Barbarin, O., Kainz, K., Sparling, J. J. & Ramey, C. T. (2008). Young adult outcomes of the Abecedarian and CARE early childhood educational interventions. *Early childhood research quarterly*, 23(4), 452–466. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2008.03.003>
- Campbell Barr, V. J. G. (2019). *Professional knowledges for early childhood education and care*. Sage.
- Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M., Signorielli, N., & Shanahan, J. (2002). Growing up with television: Cultivation processes. Teoksessa J. Bryant, D., Zillmann, J. Bryant & M. B. Oliver (toim.), *Media effects* (s. 53–78). Routledge.
- Heckman, J. J. (2017). Four Big Benefits of Investing in Early Childhood Development. The Heckman Equation.
- Hellman, H. (2022). Lehdistön alueelliset valtiat: Sanomalehdistön kilpailu ja keskittyminen merkityksellisillä markkinoilla. *Media & viestintä*, 45(3), 1–29. <https://doi.org/10.23983/mv.122138>
- Johnson, K. A. (2008). The role of the media in shaping public opinion. *Public Opinion Quarterly*, 72(1), 166–185.
- Jones-Jang, S. M., Mortensen, T., & Liu, J. (2021). Does media literacy help identification of fake news? Information literacy helps, but other literacies don't. *American behavioral scientist*, 65(2), 371–388. <https://doi.org/10.1177/0002764219869406>
- Järvinen, P., & Järvinen, A. (2004). *Tutkimustyön metodeista*. Opinpajan Kirja.
- Kantonen, E., Onnismaa, E-L., Reunamo, J., & Tahkokallio, L. (2020). Sitoutuneet, epävarmat ja poistujat – varhaiskasvatuksen opettajaksi opiskelevien sitoutuneisuus työelämään opintojen loppuvaiheessa. *Journal of Early Childhood Education Research* 9(2), 264–289.
- Karhula, A., Erola, J., & Kilpi-Jakonen, E. (2017). Home sweet home? Long-term educational outcomes of childcare arrangements in Finland. Teoksessa H-P, Blossfeld, N. Kulic, J. Skopek & M. Triventi (toim.), *Childcare, Early Education and Social Inequality* (s. 268–284). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781786432094.00024>

- Kaukoluoto, E. (2011). Kunnallinen päiväkotiki, hyvinvointivaltion sydän. *Yhteiskuntapolitiikka*, 76(6), 692–697. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209117894>
- Kosho, J. (2016). Media influence on public opinion attitudes toward the migration crisis. *International Journal of Scientific & Technology Research*, 5(5), 86–91.
- Marton, F., & Pong, W. Y. (2005). On the unit of description in phenomenography. *Higher Education Research & Development*, 24(4), 335–348. <https://doi.org/10.1080/07294360500284706>
- Matikainen, J. (2015). Uusi mediasukupolvi? *Aikuiskasvatus*, 35(3), 164–176. <https://doi.org/10.33336/aik.94143>
- McGregor, S. C. (2019). Social media as public opinion: How journalists use social media to represent public opinion. *Journalism*, 20(8), 1070–1086. <https://doi.org/10.1177/1464884919845458>
- Melhuish, E., Barnes, J., Gardiner, J., Siraj, I., Sammons, P., Sylva, K., & Taggart, B. (2019). A study of the long-term influence of early childhood education and care on the risk for developing special educational needs. *Exceptionality Education International*, 29(3). <http://dx.doi.org/10.5206/eei.v29i3.9385>
- Niemi, L., Koivula, M., Laaksonen, S.-M., & Villi, M. (2021). Vaakakupissa vaarat ja vastuu: Julkisen palvelun median arvot sosiaalisen median alustojen paineissa. *Media & Viestintä*, 44(2), 23–44. <https://doi.org/10.23983/mv.109858>
- Nieminen, H. (2009). Demokratia ja media Suomessa 2009. *Media & viestintä*, 32(4–5).
- Nieminen, H., & Pantti, M. (2012). *Media markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen*. 3. uudistettu painos. Vastapaino.
- Ojala, M., & Matikainen, J. (2022). Heikentynyttä vai eriytynyttä? Suomalaisien luottamus uutismediaan. *Media & Viestintä*, 45(1), 44–67. <https://doi.org/10.23983/mv.115653>
- Page, B. I., Shapiro, R. Y., & Dempsey, G. R. (1987). What moves public opinion? *American Political Science Review*, 81(1), 23–43.
- Pavelka, J. (2014). The factors affecting the presentation of events and the media coverage of topics in the mass media. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 140, 623–629. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.04.482>
- Peterson, T., Veisson, M., Hujala, E., Härkönen, U., Sandberg, A., Johansson, I., & Bakosi, E. K. (2016b). Professionalism of preschool teachers in Estonia, Finland, Sweden and Hungary. *European Early Childhood Education Research Journal*, 24(1), 136–156. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2015.1120529>
- Pihlaja, P., & Junttila, N. (2001). Julkishallinnon hajauttaminen – miltä päiväkodinlapsiryhmät näyttävät muutosten jälkeen. Lastentarhanopettajaliiton moniste 1/2001. Lastentarhanopettajaliitto.
- Pitkänen, V., & Niemi, M. K. (2016). Hallitsematon ja houkutteleva media. Yhteiskuntatieteilijöiden näemyksiä julkisesta asiantuntijuudesta. *Yhteiskuntapolitiikka*, 81(1), 5–16.
- Pinto, S., Albanese, F., Dorso, C. O., & Balenzuela, P. (2019). Quantifying time-dependent media agenda and public opinion by topic modeling. *Physica A: Statistical Mechanics and Its Applications*, 524, 614–624. <https://doi.org/10.1016/j.physa.2019.04.108>
- Ranta, S. (2020). Positiivinen pedagogiikka suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (Acta electronica Universitatis Lapponiensis 283) [väitöskirja Lapin yliopisto]. University of Lapland.
- Ranta, S., Kettumäki, S., Tilli, S., Kuitunen, H., Seppänen, E. K. & Vikeväkärä, S. (2018). Suhdelukuselvitys – Käyttöasteajattelun vaikutukset, haasteet ja ongelmat. Tutkittua varhaiskasvatuksesta [www-lähde]. <https://tutkittuavarhaiskasvatuksesta.files.wordpress.com/2018/06/suhdelukuselvitys-2018.pdf>
- Ranta, S., Sajaniemi, N., Eskelinen, M., & Lämsä, T. (2021). Päivähoidosta varhaiskasvatukseen: Pedagogisen toiminnan edellytykset suomalaisessa päivähoitossa ja varhaiskasvatuksessa. *Kasvatus ja aika*, 15(2), 60–72. <http://dx.doi.org/10.33350/ka.103194>
- Repo, L., Paananen, M., Eskelinen, M., Mattila, V., Lerkkanen, M.-K., Gammelgård, L., Ulvinen, J., Marjanen, J., Kivistö, A., & Hjelt, H. (2019). Varhaiskasvatuksen laatu arjessa. Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoitossa. Julkaisut 15:2019. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.
- Richardson, J. TE. (1999). The Concepts and Methods of Phenomenographic Research. *Review of Educational Research*, 69(1), 53–82. <https://doi.org/10.3102/00346543069001053>
- Sanborn, F., & Harris, R. J. (2019). *A cognitive psychology of mass communication*. Routledge.

Sintonen, S., & Onnismaa, E. L. (2020). Varhaiskasvatus puhuttaa: havaintoja Twitterissä jaetuista näkemyksistä. *Yhteiskuntapolitiikka*, 85(1), 73–80.

Strömbäck, J., Tsfati, Y., Boomgaarden, H., Damstra, A., Lindgren, E., Vliegthart, R., & Lindholm, T. (2020). News media trust and its impact on media use: Toward a framework for future research. *Annals of the International Communication Association*, 44(2), 139–156. <https://doi.org/10.1080/23808985.2020.1755338>

Tuhatplus (14.4.2021). *Hakutilastoja kevät 2021*. <https://tuhatplus.fi/hakutilastoja-kevat-2021/>

Tuori, K. (2021). Asiantuntijaselvitys eräistä yksityisen varhaiskasvatuksen sääntelyyn liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä. Julkaisut 22:2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Uljens, M. (1989). *Fenomenografi – forskning om uppfattningar*. Lund: Studentlitteratur.

VanderWeele, T. J., & Brooks, A. C. (2020). A Public Health Approach to negative news media: the 3-to-1 solution. *American Journal of Health Promotion*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/0890117120914227>

Westlund, O., & Färdigh, M. A. (2015). Accessing the news in an age of mobile media. *Mobile Media & Communication*, 3(1), 53–74.

Yates, C., Partridge, H., & Bruce, C. (2012). Exploring information experiences through phenomenography. *Library and Information Research*, 36(112), 96–119. <https://doi.org/10.29173/lirg496>

Zimmer, F., Scheibe, K., Stock, M., & Stock, W. G. (2019). Fake news in social media: Bad algorithms or biased users? *Journal of Information Science Theory and Practice*, 7(2), 40–53. <https://doi.org/10.1633/JISTaP.2019.7.2.4>

Åkerlind, G. S. (2005). Variation and commonality in phenomenographic research methods. *Higher Education Research & Development*, 24(4), 321–334. <https://doi.org/10.1080/07294360500284672>

Verkkouutiset, -tiedotteet ja lausunnot

Kaura, E. (15.6.2021). Katso lista: Touhula lakkauttaa 10 päiväkotia – taustalla heikko taloudellinen tilanne. *Iltalehti*. <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/85245fbf-0039-4f4c-ad4c-5b9271e59b54>

Kuntaliitto (17.4.2018). Lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle 17.4.2018, dnro 304/03/2018. *Kuntaliitto lausunnot*. <https://www.kuntaliitto.fi/lausunnot/2018/he-402018-vp-hallituksen-esitys-eduskunnalle-varhaiskasvatuslaiksi-ja-eraiksi-siihen>

Lastentarhanopettajaliitto (24.4.2018). Lastentarhanopettajaliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle varhaiskasvatuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 40/2018 vp). *Eduskunta*. <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2018-AK-185442.pdf>

Mattila, S. (12.2.2019). ”Jos lapsesi hoito ei ole välttämätöntä, pyytäisin että jäisitte kotiin” - Äidin mitta täyttyi Touhula-päiväkodin toiminnasta. *Iltalehti*. <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/35be5f8e-0abd-4710-a3aa-ac63e5018476>

Mäntymaa, E., Karjalainen, J., & Miettinen, S. (22.6.2022). Likainen päiväkotia. *Yle uutiset*. <https://yle.fi/uutiset/74-20000072>

Oksanen, E. (10.10.2021). Päiväkotien työntekijät avautuvat karusta arjesta: ”Vanhempien kannattaa kysellä”. *Iltalehti*. <https://www.iltalehti.fi/perheartikkelit/a/1e692fb2-6000-405b-87cc-92f6a0eb5598>

Opetus- ja kulttuuriministeriö [OKM] (5.9.2017). Tuhat uutta lastentarhanopettajaa. Tiedote. *Opetus- ja kulttuuriministeriö*. <https://okm.fi/-/tuhat-uutta-lastentarhanopettajaa>

Peltomäki, P.-J., & Rantanen, S. (13.10.2021). ”Arki on kuin juoksua suolla” – sosiaalisessa mediassa paljastetaan päiväkotien kipupisteet, varhaiskasvatusta koettelee paha osaajapula. *MTV Uutiset*. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/arki-on-kuin-juoksua-suolla-sosiaalisessa-mediassa-paljastetaan-paivakotien-kipupisteet-varhaiskasvatusta-koettelee-paha-osaajapula/8264388>

SLAL (13.4.2018). SLAL vaka-laista 13.4.2018. *Suomen Lastenhoitoalan Liitto*. <https://slal.fi/index.php?k=307780>

Talentia (2018). Sosionomien asema varhaiskasvatuksessa. *Talentia*. <https://docplayer.fi/59810217-Sosionomien-asema-varhaiskasvatuksessa-talentia-ry.html>

Tiainen, P. (3.11.2021). Bloggari Natalia Salmela toi lapsensa Helsingin valtuuston kokoukseen – Puheenjohtaja: Äitien huoli on nyt kuultu, mutta tarvitsemme myös valtion apua. *Yle uutiset*. <https://yle.fi/uutiset/3-12172037>

TITLE AND KEYWORDS IN ENGLISH:

Early childhood education teacher students' views about news related to their field

KEYWORDS: early childhood education, media, news reporting, phenomenography, student, teacher education

Liite 1. Kyselylomakkeen kysymykset

Taustakysymykset

1. Yliopisto
2. Opintojen aloitusvuosi
3. Meneillään olevat opinnot
4. Ikä
5. Työkokemus varhaiskasvatuksesta
6. Mikä viestintäväline on sinulle tärkein uutislähde? Merkitse 3 tärkeintä (Radio, paperinen sanomalehti tai iltapäivälehti, aikakauslehdet, uutismedioiden verkkosivut tai mobiilisovellukset, pikaviestisovellukset, sosiaalinen media, videopalvelut, podcastit, suoratoistopalvelut, keskustelufoorumit, jokin muu, mikä?)
7. Kuinka usein käytät seuraavia medioita ja verkkopalveluita (Radio, paperinen sanomalehti tai iltapäivälehti, aikakauslehdet, uutismedioiden verkkosivut tai mobiilisovellukset, pikaviestisovellukset, sosiaalinen media, videopalvelut, podcastit, suoratoistopalvelut, keskustelufoorumit)
8. Oletko törmännyt varhaiskasvatuksesta kertoviin uutisiin
9. Seuraatko/luetko varhaiskasvatuksesta kertovia uutisia

Avokysymykset

1. Onko jokin varhaiskasvatukseen liittyvä negatiivinen uutinen jäänyt mieleesi? Mikä uutinen eritoten?
2. Onko jokin positiivinen uutinen jäänyt mieleesi? Mikä uutinen eritoten?
3. Minkä ajattelet olevan syynä siihen, että varhaiskasvatuksesta uutisoidaan nyt paljon?
4. Mitä mieltä olet varhaiskasvatusta koskevasta uutisoinnista ylipäätään?
5. Miten arvelet median luoman kuvan varhaiskasvatuksesta vaikuttavan ihmisten yleiseen käsitykseen siitä?
6. Onko viimeaikainen uutisointi vaikuttanut sinun ajatuksiisi työskennellä varhaiskasvatuksessa? Jos on, niin miten?

Aineistokysymykset

1. Ohessa on linkki erääseen Iltalehdessä olleeseen uutiseen. Lue se ja vastaa kysymyksiin. [IL - Päiväkotien työntekijät avautuvat karusta arjesta](#)
  - a. Mitä ajatuksia ja tunteita uutinen sinussa herätti?
  - b. Miten arvelet uutisen vaikuttavan ihmisten yleiseen käsitykseen varhaiskasvatuksesta?
2. Otsikko 1: Pääkaupunkiseudun päiväkodit kamppailevat henkilöstöpulasta – Helsinki pohtii työntekijöiden siirtämistä muilta aloilta päiväkoteihin
  - a. Mitä ajatuksia ja tunteita otsikko 1 sinussa herätti
3. Otsikko 2: Päiväkotien työntekijät ovat jaksamisensa äärirajoilla – Lasten oikeuden eivät nyt toteudu varhaiskasvatuksessa
  - a. Mitä ajatuksia ja tunteita otsikko 2 sinussa herätti
4. Otsikko 3: Samalla kun varhaiskasvatus on ottanut huikeita positiivisia harppauksia, se on kärsinyt talouspoliittisista seurauksista
  - a. Mitä ajatuksia ja tunteita otsikko 3 sinussa herätti
5. Miten arvelet otsikoinnin vaikuttavan ihmisten yleiseen käsitykseen varhaiskasvatuksesta?